

*Miriaduose žvaigždžių
ir žemės amžinoj harmonijoj
aš ieškau vieno draugo,
tik vieno, ...
kuris pabūtų su manim
mano nelaimės valandą*

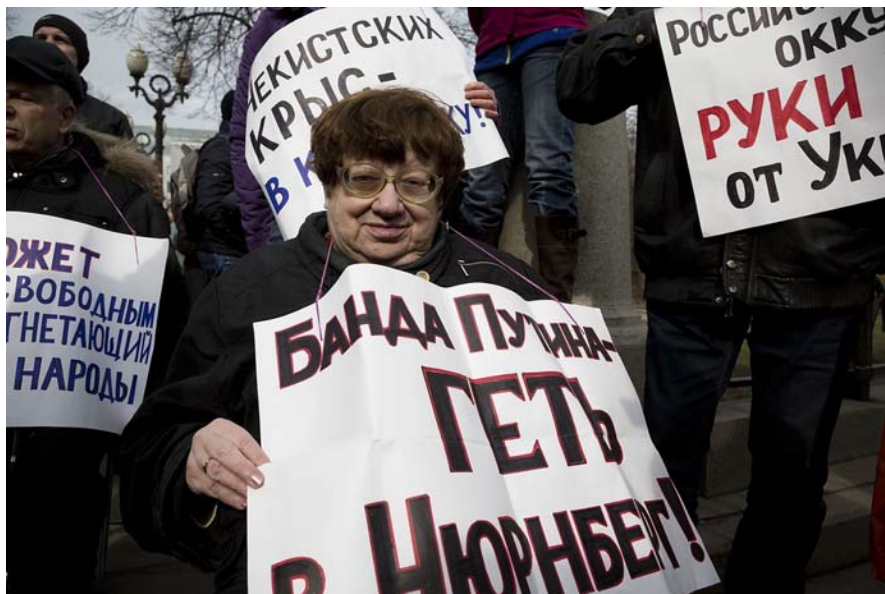
Julija Švabaitė-Gylienė

Iki 2014 m. liepos 12 d. Lietuva tokį draugą Rusijos disidentės Valerijos Novodvorskajos asmenyje turėjo... Deja, visada tą suprantame, kai jau netenkame. Lietuvos politikos kritiniais momentais ši kilni moteris visada sureaguodavo Rusijos spaudoje ir visada sutelkdavo savo draugus Konstantiną Borovojų, Borisą Nemcovą, Liudmilą Aleksiejevą, Viktorą Šenderovą ir Jegorą Gaidarą taip pat reaguoti į Putino skriaudas, daromas Lietuvai. Dr 1989 metais, viešėdama Lietuvoje, jis nuspėjo būsimus sausio 13-osios įvykius, jau tada sakydama: „Jūs traiškys Rusijos tankai ir sustos tik tuomet, jeigu pamatys, kad neišsigandote“ (Valerija Novodvorskaja. Rusijai arčiau Kinija negu Vakarai / Užrašė Vida Račaitė //XXI amžius. -2002, bal. 9).

Kai tik sužinodavo apie Lietuvai gresiančius pavojus Valerija Novodvorskaja tuojau Lietuvai apie tai pranešdavo – be baimės viešojoje Rusijos spaudoje. Dar 2002 metais, kai jau atsirado pats terminas „terorizmas“ ji rašė: „Nelaimingi JAV dangoraiziai sugriuvo ne patys, ir ne tik dėl lėktuvų įsirežimo. Jie griuvo nuo tos neapykantos ir pagiežos, kuri lokalizuojasi ne tik arabiškose valstybėse. Dievas mato, kad pernelyg daug teroristų ir pernelyg daug kovotojų su „amerikietišku imperializmu“ išugdė Sovietų sąjungą., viskas prasidėjo čia, šioje teritorijoje. Čia maitino Arafatą, čia šėrė įvairius šakalus.

... Buvo maitinamos visų šalių raudonosios brigados. Žodžiu, pačiu didžiausiu teroristu buvo Sovietų sąjungą. Be sovietų sąjungos nebūtų nei maoizmo, nei Polpoto. Taigi viso blogio šaknys yra mūsų teritorijoje Ir, aišku, to nesupranta galingos Vakarų valstybės, kaip tai pavojinga. Greičiau supras mažos ir visada pavojuje esančios Baltijos valstybės, kurios žino, kaip šuo jaučiasi vandenyje žiemą“ (Valerija Novodvorskaja. Rusija arčiau Kinija negu Vakarai / Su Valerija Novodvorskaja kalbėjosi Vida Račaitė // XXI amžius. – 2002, bal. 9) Na, o dėl Kinijos, tai V. Novodvorskajos nuomone, „Dabar Rusijoje, kaip tik vyksta posūkis į tą patį Kinijos projektą, t.y. ekonominė liberalizacija su politine priespauda.. Mūsų vyriausybė yra ne tam, kad užsiimtų darbu ir vykdytų kokią nors programą. „Programa“ tik viena – naudoti naudingųjų iškasenų išteklius, prašinėti iš Vakarų kreditų ir dalytis viską. Tad jų visiškai nejaudina kas bus su valstybe, su jos ateitimi... Rusijos tikslas tebelieka tas pats – imperija. Bet geriau ekonominė imperializacija, negu karinė. Nereikia skolintis iš Rusijos ir bandyti iš jos ką nors gauti už dyką, nes apie skolas primins. Tai kaip su Mefistofeliu – pasirodys ir būtinai pasakys:“ Tu sielą pardavei, o dabar atsiskaityk“. Tai, beje liečia ir Baltijos valstybes. Nereikia tikėtis pigiau – naftos, dujų, tranzito sąlygų. Nereikia tikėtis, kad nepareikalaus už tai sumokėti..Nemokamų dalykų nebūna. Priklausyti galima nuo vakarietiško valstybių, jos, išskyrus pinigus, kitko neprašys. Bet priklausyti nuo Rusijos, neduok, Dieve. Štai Ukrainą pričiuopo už naftą ir dujas... Reikėjo galvoti iš anksto. O dabar Rusija už skolas pasiima visas strategines Ukrainos įmones ir stengiasi „priešti“ Ukrainą politiškai (Valerija Novodvorskaja. (Ten pat).

2003 metais, kai Lietuva tvarkė dokumentus stojimui į NATO ir ES, V. Novodvorskaja tuojau pat spaudoje informavo: „Jūs bus bandoma atskirti nuo NATO ir ES struktūrų, pkenkti Baltijos šalių vienybei“, o 2010 metais ji rašė pagrindiniam naujienų portalui Lietuvoje „delfi.lt“: „Lietuvai karas negresia. Lietuvai pavojų kelia informacinis karas“. Kai 2013 metais buvo Austrijoje sulaukytas Michailas Golovatovas, V. Novodvorskaja rašė: „Lietuva turi pagrindą nesuprasti kas vyksta., nes tokie dalykai nesutelpa galvoje. Tai - sąmokslas abejingųjų, sąmokslas rusiškų dujų pirkėjų, bandymas dėl didelės šalies gero vardo paaukoti mažą šalį. Tai –

antrasis Miuncheno suokalbis. Ir jis tikrai ne vienintelis toks. Pas mus daug tokių Miunchenų. Paskutiniame savo pokalbyje su žurnalistu Gintaru Visocku, Valerija Novodvorskaja kalbėjo apie teroro aktą, surengtą Domodedovo oro uoste Maskvoje. Jos nuomone „Dėl teroristinių išpuolių, kuriuos rengia musulmonai Rusijoje, kalta tik ciniška grobuoniška Kremliaus politika ir mes, eiliniai rusai, nesugebantys Kremliaus priversti elgtis padoriai. Dėl mūsų šalyje sproginėjančių bombų kalti ne musulmonai, ne čečėnai, o mes, rusai, nes mes elgiamės, kaip plėšikai ir banditai. Ir čečėnai būtų kvaili, jei nesipriešintų juos teriojantiems plėšikams ir banditams... Disidentė, neabejoja, jog Rusija kada nors bus priversta atsiklaupyti ant kelių ir atsiprašyti jos nuskriaustų tautų – gruzinų, čečėnų, už tai, kad Rusijos prezidentas pasiuntė tankus juos žudyti... Čečėnai norėjo gyventi pasaulietinėje vaslstybėje, nesipykstančioje nei su Rusija, nei su kaimyninėmis respublikomis... Todėl šiame regione mes ir turime netvarką, kuri geometrine progresija daugina teroristus“, - kalbėjo Valerija Novodvorskaja (Valerija Novodvorskaja. Rusija turi atsiklaupyti ir atsiprašyti / Urašė Gintaras Visockas //XXI amžius. Priedas XXI amžiaus horizontai – 2011, kovo 23, p.4).

Valerija apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu (2008). Dar tada buvo Lietuvoje žmonių, kurie ją apdovanojimui pristatė. Dabar kažin ar tokių atsirastų?

Mirė 2014 m. gegužės 17 d. Mirties priežastis – toksinis šoko sindromas. Palaidota 2014 m. liepos 16 d. Donskoj Monstery kapinėse Maskvoje. Kaip matosi iš šių įrašų – Valerijos Novodvorskajos mirtyje – daug klausukų, ypač tarp jos mirties ir palaidojimo datos. Dabar Istorija apie tai tyli. Matyt, reikia Putino Rusijoje tylėti. Bet mes, dabar jau esantys tolokai nuo V. Putino, galėtume tuo pasidomėti...

2018-01-21